

Az Országos Környezetvédelmi Tanács álláspontja a Kormány részére készített, „a 2014-2020 közötti források felhasználásának előfeltételeiként meghatározott, a vizeket érintő ex-ante kondicionalitások teljesítéséről” témájú előterjesztésről.

- Az OKT feltétlenül szükségesnek tartja és támogatja a víz szektort érintő ex-ante kondicionalitások teljesítéséről szóló kormányhatározati előterjesztés elfogadását. Jelen előterjesztés a Vízyűjtő-gazdálkodási tervezés következő időszakának megalapozója lehet.
- Az Európai Bizottság helyesen ismerte föl, hogy a vízkészlet olyan jelentős természeti erőforrás, aminek a megőrzéséhez és fenntartható használatához a takarékosagra ösztönző víz-árpolitika és a vizek védelmének kereteit rögzítő Vízyűjtő-gazdálkodási tervek (VGT) megléte a vizekkel kapcsolatos minden fejlesztés, beavatkozás, beruházás esetében előfeltétel kell, hogy legyen, ezért a 2014-2020 közötti EU támogatások felhasználásához a tagállamok számára ezt kötelező elvárásaként fogalmazta meg.
- A megfelelő víz-árpolitika hiányát az EU Bizottság a magyarországi VGT értékelésekor is kiemelte.
- Az uniós vízpolitika a Víz Keretirányelvben testesül meg, amit hazánk a 221/2004-es számú kormányrendeletben hirdetett ki a vízyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól. A Vízyűjtő-gazdálkodási Tervezés 2013 és 2015 közötti időszaka különös fontossággal bír, miután a 2009-ben lezárult tervezési időszak tapasztalatait felhasználva most lehetőség lesz megalapozottabb tervezés kivitelezésére. Ez előfeltétele annak, hogy a VGT 2015 utáni végrehajtása az előzőnél hatékonyabb legyen. Ezért az OKT mindenképpen szükségesnek tartja az előterjesztés 1-es mellékletében lévő határozat-tervezetben nevesített gazdasági elemzés elvégzését.
- A Kormányhatározat elfogadását ezen kívül az OKT azért tartja helyesnek, mert az ex-ante kondicionalitásként aposztrofált megnevezés az összes 2014-2020 közötti, vízügyet érintő EU támogatás felhasználásának előfeltétele, és nemcsak az előterjesztő Vidékfejlesztési Minisztérium által kezelt felelősségi területeken van szerepe, hanem szinte valamennyi EU-s forrás felhasználása terén.

Az előterjesztés támogatása mellett az OKT az alábbi észrevételeket teszi:

- Az előterjesztés 1-es mellékletének 1. pontjában (a kormányhatározati előterjesztés szövegében) szereplő 1,050 milliárd forint a munka megfelelő kivitelezésére feltételezhetően nem elegendő összeg. Megfontolás tárgyát kell, hogy képezze az alábbi szempontokból: fedezi-e valamennyi szükséges lépés költségét az adatgyűjtéstől (hiányok pótlásától) az elemzéseken át a terv felülvizsgálatáig és társadalmi egyeztetéséig? Benne van-e az adatokon alapuló megfelelő megbízhatóságú állapotértékelés elvégzésének költsége, amit az első VGT tervezés idején 2,5-szer ekkora költségből sem lehetett elvégezni? Benne van-e az összes érintett ágazat közigazgatási szintű részvételének a finanszírozása? Az OKT attól tart, hogy ekkora összegből nem lehet elkészíteni a

Országos Környezetvédelmi Tanács

felülvizsgált tervet olyan minőségben, ahogy azt a Bizottság elfogadja, és amit a szakterület fontossága indokol.

Az OKT javasolja ennek az összegnek a megnövelését, ami a 2013-ban kifutó KEOP 7.9.0. konstrukció fennmaradó pénzeinek – vagy más, 100%-ig ki nem használt címenek még lehívható és egyébként „bennragadó” maradványösszegeinek – nagyon hatékony felhasználását eredményezi, hiszen az EU következő költségvetési időszakában lehívható támogatások elérését szolgálja.

- A részletes előterjesztés előzetes feltételrendszeréről szóló 6.1 pontja úgy fogalmaz, hogy „*a VKI néhány esetben mérlegelési lehetőséget nyújt a konkrét intézkedések bevezetésére: „Alapos indoklás mellett (9. cikk 4. bekezdés) lehetőség van a költség visszatérülésre vonatkozó elv mellőzésére egy adott vízhasználatra, de csak abban az esetben, ha ezek nem veszélyeztetik az irányelv célkitűzéseinek elérését.”* Ezzel kapcsolatban az OKT ismét felhívja a figyelmet, hogy ilyen kivételt csak az érintett víztest állapotának szigorú, VKI-konform állapotértékelése és monitorozása mellett és csak a vízkivételek pontos mérésével és ellenőrzésével szabad alkalmazni, máskülönben veszélyeztetheti az irányelv célkitűzéseinek (a jó kémiai, mennyiségi és ökológiai állapot) elérését.
- Szintén ebben a pontban a 9. oldalon szerepel az a megállapítás, hogy „*Magyarország a Bizottság által képviseltnél egy szűkebb értelmezését fogadta el a vízszolgáltatások fogalmának, amikor a fogalom hatályát csak az ivóvíz szolgáltatásra, a szennyvízelvezetésre és -kezelésre, valamint a mezőgazdasági célú vízszolgáltatásra szűkítette le. A Bizottság különösen kifogásolja, hogy Magyarország nem tartja a vízszolgáltatás fogalma alá tartozónak a vízenergia-termelés, a hajózás és az árvízvédelem céljából végrehajtott duzzasztást, az ipari felhasználás céljából végrehajtott vízkivételt, valamint a saját vízkivételt.*” Az OKT egyetért azzal, hogy hazánkban ezt a fogalomértelmezést módosítani szükséges. Ezek a vízkivételek, vagy vízhasználatok ugyanúgy a vizet, mint természeti erőforrást hasznosítják, ezért nem javasolt kivételként kezelni a felhasználás ezen eseteit.

A kötelezettségszegési eljárás megköveteli a gazdasági elemzések és a költségmegtérülés elvének kiterjesztését a felsorolt vízhasználatokra, ugyanakkor az OKT szükségesnek látja, hogy a vízszolgáltatások között a művelt területekről történő belvízelvezetés vizsgálatára is sor kerüljön. A költségmegtérülés elvének alkalmazása a belvízelvezetésre különösen olyan helyeken indokolt, ahol a felszín alatti víztest állapotának megőrzése, vagy javítása érdekében, vagy érintett felszíni vizes élőhelyek szempontjából a vízkészletek helyben tartása lenne szükséges.

- A 10. oldalon a jelenlegi helyzet leírásában szerepel: „*A díjak és bírságok jelenleg a központi költségvetés általános bevételeit képezik, nincs mechanizmus arra, hogy e bevételek, valamint a vízkészletjárulék a vízkészletek mennyiségi és minőségi megőrzéséhez elengedhetetlenül szükséges hatósági felügyeleti és monitoring tevékenységeket valamint a szükséges környezetvédelmi intézkedések közvetlen finanszírozását szolgálják.*” Az OKT kéri ezen intézkedések biztos finanszírozási hátterének mielőbbi megteremtését, amihez az említett díjak, járulékok és bírságok célzott alapon történő elkülönítése megfelelő eszköz

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1 – 79 51 063; 1 – 79 53 699. Fax: 1 – 79 50 429

E-mail: okttitk@vm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

lenne. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a jelenleg hatályos VGT intézkedési programja (és a háttéranyagai) tartalmaz megalapozott javaslatokat a vízárpolitikai eszközrendszer továbbfejlesztésére és a bevezetés lehetséges módjára, ütemezésére.

Budapest, 2013. április 15.